

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ВІДШКОДУВАННЯ ЕКСПОРТНОГО ПДВ В УМОВАХ НОВОГО ПОДАТКОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА НА 2015 РІК

ст. викладач **Жукова Т.А.**
студент гр. Є -21 **Бавикіна А.Ю.**
Сумський державний університет (Україна)

ПДВ як один із головних податків, на якому базується податкова система України, є предметом широких дискусій щодо доцільності його застосування та наслідків справляння для економічного розвитку і бюджету країни. "Ахіллесовою п'ятою" цього податку, як вважає МВФ, є існуюча система його відшкодування. Тому вкрай необхідно виявити і вирішити труднощі, пов'язані з реалізацією механізму повернення ПДВ СПД.

Актуальність теми зумовлена недосконалістю механізму відшкодування ПДВ, що вже тривалий час є джерелом напруги між бізнесом та відповідними фіскальними органами. Так, заборгованість уряду по податку на додану вартість перед СПД на 2014 рік склала 21,7 млрд гривень.

Як зазначає, О.Я. Гордін «відшкодування податку на додану вартість виступає як сума, що підлягає поверненню платнику податку на додану вартість із бюджету. Повертається виключно така частка сплачених коштів, яка утворилась у зв'язку з надлишковою сплатою податку». Борг з відшкодування ПДВ є де факто кредитом уряду, наданим підприємницьким сектором, що спрямовується на фінансування державних видатків і може призвести до руйнування податкової системи, сповільнення економічного зростання, зростання дефіциту бюджету, девальвації національної валюти.

Аналіз ситуації в системі оподаткування ПДВ на кінець 2014 року свідчив про те, що: проблеми оподаткування охоплюють в першу чергу сфери законодавства і оподаткування ПДВ, численні пільги звужують базу оподаткування ПДВ та ведуть до корупції, система оподаткування, що існувала сприяє непрозорій системі державних фінансів в цілому. Невідшкодовані суми ПДВ створили проблему управління грошовими потоками та перешкоджають розвитку підприємницької діяльності.

У 2014 році Верховна Рада зробила спробу вирішити проблему відшкодування ПДВ прийнявши Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України» від 31 липня 2014 року №1621-VII. Утім, бізнес-спільнота різко розкритикувала ухвалений закон. Серед недоліків, на які вказували, зокрема, є: заморожування обігових коштів підприємств, нез'ясування долі залишків, які підприємства заявляли до відшкодування раніше, порядок повернення коштів, перерахованих до системи електронного адміністрування ПДВ.

В частині відшкодування ПДВ у законі зазначено, що з 1 січня 2015 року залишиться лише автоматичне бюджетне відшкодування ПДВ. Новим обов'язковим критерієм для отримання автоматичного відшкодування ПДВ є 12-кратне перевищення залишкової балансової вартості необоротних активів платника податків над заявленою сумою відшкодування. Багатьом компаніям-експортерам, основним претендентам на автоматичне відшкодування ПДВ, буде вкрай важко відповідати цьому критерієві. При цьому, сам механізм автоматичного відшкодування ПДВ законодавчо не регламентується, не встановлюються ні строки, ні конкретні процедури, бюджетного відшкодування на рахунки платника.

Із 1 січня 2015 року сума ПДВ, на яку можна виписати податкову накладну, стає лімітованою: якщо платник податків матиме недостатньо вхідного ПДВ, то для того щоб він належним чином виписав податкову накладну, йому необхідно буде перерахувати кошти на спеціальний ПДВ-рахунок. При цьому якщо податковий кредит було заявлено до відшкодування, то його не враховуватимуть при розрахунку суми, на яку платник податку матиме право належно оформити податкову накладну, що в результаті спричинить необґрунтоване вимивання обігових коштів.

Підсумовуючи вищесказане, можна зробити висновок про наявність суттєвих недоліків у процесі автоматичного відшкодування податку на додану вартість в Україні, що вимагають здійснення термінових заходів для стабілізації ситуації, а саме: усунення суперечливих норм законодавства про відшкодування ПДВ, реалізація на практиці проекту автоматизації роботи податкових органів, необхідність тривалішого підготовчого періоду впровадження автоматичного бюджетного відшкодування, процедура відшкодування ПДВ з бюджету, потребує більш детальної регламентації та встановлення строків проведення такого відшкодування, для прискорення процедури відшкодування ПДВ доцільно застосовувати сучасні інструменти фінансового ринку, зокрема інструменти банківських організацій.

1. Тімошенко В. «Електронний» ПДВ: проблеми з найкращих намірів [Електронний ресурс] / В. Тімошенко // Forbes Україна – Режим доступу: <http://forbes.ua/ua/opinions/1379955-elektronnij-pdv-problemi-z-najkrashchih-namiri>
2. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI / зі змінами та доповненнями [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>